

e-INFORMAČNÍ BULLETIN SKOK

pro organizace působící v sociální a zdravotně sociální oblasti
za červen 2007

e-Bulletin je vydáván v rámci projektů

Změnou k dobré praxi: Od paragrafů k lidem

Projekt je financován z prostředků Evropské unie v rámci programu Transition Facility a o.s. SKOK.

STOP sociálnímu vyloučení

Projekt je financován z prostředků Evropského společenství a Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Finanční partneři neručí za obsah materiálů.

Jak se žije Romům

Je známá věc, že bílí holubi s modrými očima nosí potravu svým bílým holoubátkům s modrými očima, a že zkrátka v přírodě je vše zařízeno tak, aby druhy nevyumřely. I mnozí lidé se tak chovají. V lidské společnosti je to však zařízeno trochu jinak. Teprve když lidé překročí hranice dávání jen svému druhu a rozdávají i cizím, ne-vlastním, je to humanita. Humanita, lidskost, lidství označuje významný mravní princip založený na myšlence otevřeného, plnohodnotného vztahu člověka k člověku.

Tato drobná úvaha se vkradla do úvahy o tom, co se změnilo ve společenství Romů v České republice za posledních 17 let. Nepřízpůsobivost, odchylný způsob myšlení? A co se změnilo v přístupu většiny k romské komunitě? Diskriminace, neuznávání rovnosti s jinými? Ani v jiných oblastech společenského života nedošlo k masové změně přístupu, i když například tolerance a přijetí odlišné sexuální orientace se dobralo mimořádného pokroku. Důkazem je zákon o registrovaném partnerství. Diskriminace podle pohlaví se zdánlivě také nepohnula z místa, ale při bližším přihlídnutí zjišťujeme, že zatímco rozdíl mezi platem muže a ženy ve stejné pozici činil na počátku 90. let 1/3, o sedmáct let později činí rozdíl mezi platem mužů a žen ve stejné pozici už jen pouhou 1/4! Velký rozdíl nastal v přístupu k lidem se zdravotním postižením. Jejich nároky považuje většina za legitimní; politikové se zasazují o vyrovnávání příležitostí k životu srovnatelnému s ostatní populací a diskriminace lidí se zdravotním postižením prakticky vymizela. Zůstává těžký úděl každého jedince, ale vstup do života ostatních jim těžko kdo upírá.

A jak je to s Romy? Zdánilivě je vše jakoby na počátku. Ale spočítejme občanská sdružení, která podporují slabé v romské komunitě, zabývají se dětmi talentovanými na hudbu, zpěv a tanec, pozorujeme jednání úředníků veřejné správy. Je to mozaika, s kamínky hladkými i hrubými, světlými jako radost a temnými jako zloba. Udělali jsme něco pro to, aby hrubých a temných ubylo? Ano, na mnoha místech. Jako ubylo zvláštních škol, v nichž docházelo k segregaci výuky romských dětí, jako vyrostla komunitní centra otevřená dětem po škole ke sportu, doučování i praktickým dovednostem.

Romové zažívají svá malá vítězství a po knížecích radách od většiny na počátku devadesátých let, „že aby se sjednotili“, se profilují skupiny a organizace s výrazným vlivem na ostatní. Poněkud se stírá i prvek izolace Romů s vyšším typem vzdělání, prostých lidí a tradičních vůdců. Romové prožívají také nástup vlastní emancipace, získávají dovednosti, aby mohli vést dialog s úředníky, lékaři nebo policisty. Rozvoj sebeúcty a sebeobhajoby sledují některé projekty spolufinancované ze zdrojů Evropské unie. Podobně jsou financovány i projekty sledující zařazení dlouhodobě nezaměstnaných Romů do práce. Česká republika má v současné době Muzeum romské kultury, které je jediným muzeem tohoto druhu v Evropě a na světě. Má své vědecké pracovníky a pracovnice, kteří shromažďují nejen umělecká díla, vydlabané mísy a drotářské výrobky, ale zejména sledují vývoj vztahů většiny a menšiny v jednotlivých zemích, zpracovávají sporadické historické údaje a politické postoje ve vztahu k Romům, pořádají živá tematická setkání.

Pomalou, ale jistě. Pomalou, ale jistě se i Česká republika odklání od jednoznačně negativních postojů k romské komunitě k úsilí o porozumění její jinakosti. A k ochotě chovat se lidsky. Nebo máte jiný názor?

Milena Černá, předsedkyně o.s. SKOK

Z domova

Domovy pro seniory si chtějí zajistit peníze z dědictví klientů - ombudsman žádá ministra o nápravu

Domovy pro seniory využívají mezery v zákoně a požadují od svých klientů peníze třeba i z dědictví. Veřejný ochránce práv proti takovému postupu protestuje a naléhavě vyzývá ministra práce a sociálních věcí k urychlenému řešení.

Zákon o sociálních službách sice stanovuje, že klientovi musí po zaplacení ubytování a stravy zůstat 15% jeho důchodu k osobní potřebě, ale na druhou stranu neurčuje, jakým způsobem má domov pro seniory postupovat, pokud zbývající část důchodu nepokryje celou částku za poskytované služby. Některé domovy začaly tento rozdíl evidovat jako dluh a dokonce v dodatcích ke smlouvám požadují od klientů stvrzení práva vymáhat tento dluh po klientově smrti v rámci dědického řízení. Veřejný ochránce práv se setkal i s praxí, kde se klient smluvně nezavazuje pouze obecně k uhrazení „dluhu“, ale každý měsíc je po něm požadováno podpisem stvrdit jeho aktuální výši.

V této souvislosti je nutno připomenout, že smlouvy nejsou uzavírány jen s novými klienty, ale domovy pro seniory musí nové smlouvy uzavřít i s klienty stávajícími. Vzhledem k vysokému průměrnému věku klientů těchto zařízení a k vysokému počtu osob trpících Alzheimerovou chorobou, je uzavírání takových smluv právně velmi problematické. O jejich skutečné způsobilosti kvalifikovaně se zavazovat v právních vztazích lze důvodně pochybovat. Pokud k tomu připočteme i určitou obavu klientů ze ztráty bydlení a sociálního zajištění v případě, že smlouvu odmítnou podepsat, je zřejmé, že celkový dopad zákona by mohl být v tomto případě silně negativní. Senioři, kteří byli klienty zařízení už před 1. lednem 2007 mají jedinou šanci, jak se podpisu smlouvy dočasně vyhnout. Zákon totiž zařízením ukládá uzavřít smlouvy v průběhu tří let. Stávající klienti tak mohou podpis nevýhodné smlouvy odložit a předpokládat, že mezitím dojde k jednoznačnějšímu vymezení právního rámce.

Senioři jednoznačně patří ke zranitelným skupinám a je tedy třeba, aby ministerstvo urychleně vyjádřilo závazné stanovisko, jakým způsobem a z jakých zdrojů bude hrazen případný rozdíl mezi stanovenou částkou za ubytování a stravu a mezi výší skutečné úhrady, již je klient s ohledem na své příjmy schopen zaplatit.

Veřejný ochránce práv také upozorňuje, že informace o takovém postupu má pouze ve vztahu k domovům pro seniory. Nevylučuje však, že podobným způsobem postupují i jiná zařízení (např. domovy se zvláštním režimem, domovy pro osoby se zdravotním postižením apod.).

Zdroj informace: www.ochrance.cz. (vlč)

Tip pro vás

Kurz odborného sociálního poradenství

Národní vzdělávací fond (NVF) nabízí účast v kurzu odborného sociálního poradenství pracovníkům v poradenských zařízeních na území hl. města Prahy.

Kurz je určen pracovníkům, kteří poskytují odborné poradenství dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a jeho prováděcí vyhlášky v poradenských zařízeních na území hl. města Prahy.

Celkový rozsah kurzu je 65 hodin, přičemž 60 hodin je výukových a 5 hodin zahrnuje úvodní setkání a závěrečnou evaluaci. Kurz je uspořádán modulově, celkem obsahuje osm témat.

Příhlášku spolu s požadavky na sepsání motivačního dopisu je možné získat na kontaktní adrese: antonu@nvf.cz nebo na webových stránkách www.cekas.cz.

Zdroj informace: www.neziskovky.cz. (vlč)

Akademie sociálního podnikání

Společnost Philip Morris ČR, Nadace VIA a Vysoká škola finanční a správní vyhlásují 2. ročník Akademie sociálního podnikání. Opět přicházíme s nabídkou komplexního programu pro NNO a jejich manažery, který jim poskytne na míru šitý vzdělávací program na prestižní vysoké škole spojený s praktickou pomocí koučů přímo v organizacích. Na vzdělávací a asistenční část programu navazuje možnost získat finanční příspěvek.

Zdroj informace: www.nadacevia.cz – zde získáte další podrobnější informace o podmínkách k možné účasti v programu. (vlč)

Turistické tipy pro osoby se zdravotním postižením

Zatím 48 objektů v Moravskoslezském kraji je popsáno na portálu [Jedeme taky.cz](http://Jedeme.taky.cz), který vznikl v rámci projektu [Beskydy pro všechny](http://Beskydy.pro.vsechny). Cílem portálu je nabídnout dovolenou nebo pobyt vhodný z hlediska přístupnosti pro osoby s různým zdravotním postižením. Lze si vybrat z nabídky hotelů, penzionů, chat, restaurací, ale také zajímavých míst k návštěvě.

Pro ty, kteří jsou majiteli nebo provozují vhodný hotel, penzion či jiné ubytovací zařízení nebo restauraci a chtějí v rámci tohoto portálu spolupracovat, je

připravena kapitola CHCI SPOLUPRACOVAT. Zde se dozvědí, jaké kroky podniknout při přípravě svého zařízení pro osoby s různým zdravotním postižením, a také například jak získat pro své zařízení certifikační značku "BEZ BARIÉR", nebo kde se pokusit získat finanční prostředky na úpravu či rekonstrukci svého zařízení.

Zdroj informace: www.helpnet.cz (vlč)

Od paragrafů k lidem

Aktuality

V současné době dokončuje skupina odborníků v oblasti sociálních služeb a právníků pozměňovací návrhy k zákonu o sociálních službách. Pro finální zpracování bylo dohodnuto zaměřit se v návrzích zejména na tyto prioritní oblasti:

1. Dotace
2. Inspekce
3. Registrace
4. Smlouvy o poskytování sociální služby
5. Komunitní plánování.

Aktuální informace a připomínky poskytovatelů sociálních služeb k sociálnímu zákonu najdete na webové stránce SKOKu www.skok.biz na diskusním a informačním Fóru a v sekci Zákon o sociálních službách.

Renata Dohnalová, koordinátorka projektu

STOP sociálnímu vyloučení

I MY potřebujeme znát svá práva – kampaň za práva lidí s mentálním postižením

Hlavním a dlouhodobým cílem projektu I MY je zvyšování schopnosti poskytovatelů sociálních služeb hájit a prosazovat práva uživatelů služeb – lidí s mentálním postižením.

Projekt umožní vznik tří dokumentárních filmů a tří publikací, týkajících se práv lidí s mentálním postižením. Každý z těchto výstupů se zaměřuje na jinou cílovou skupinu (poskytovatele sociálních služeb, uživatele či veřejnost). Všechny výstupy si budete moci objednat či zdarma stáhnout přímo z webu. Neméně důležitým výstupem byla také tématická konference, která se uskutečnila 5 – 6. 6. 2007 v KC Zahradka

v Praze. Příspěvky z konference shromáždíme na CD – ROM a budou taktéž k objednání.

Další cíle kampaně I MY tedy jsou:

- provést systematické zmapování stavu legislativy v oblasti práv lidí s mentálním postižením s důrazem na osoby zbavené způsobilosti k právním úkonům
- zvýšení znalostí zadavatelů (zřizovatelů) a poskytovatelů sociálních služeb v oblasti práv uživatelů
- zvýšení povědomí uživatelů (lidí s mentálním postižením) a jejich rodin v oblasti práv
- zapojení širokého spektra zainteresovaných organizací do řešení problému (kromě poskytovatelů služeb též orgány státní správy a samosprávy, právníci, soudci, advokáti)
- vytvoření sítě organizací (poskytovatelů služeb), které na základě výměny zkušeností systematicky zlepšují naplňování práv uživatelů (v rámci Standardů kvality soc. služeb naplňování Standardu 2 – Ochrana práv uživatelů)
- vytvoření prostoru pro diskusi, sdílení zkušeností a řešení problémů v oblasti práv (internetové diskusní fórum a poradna)
- poskytnout impuls pro zlepšování legislativy v dané oblasti

Zdroj informace: www.imy.cz (vlč)

Česká republika - člen EU

Digitální technologie za 1 mld. eur pro kvalitní stárnutí Evropanů

V reakci na potřeby stárnoucího obyvatelstva Evropy přijala Evropská komise evropský akční plán kvalitního stárnutí v informační společnosti. Tento akční plán doprovází nový společný evropský výzkumný program představující investice přes 1 mld. euro do výzkumu informačních a komunikačních technologií zaměřené na zlepšení života seniorů doma, na pracovišti a ve společnosti vůbec. Tyto nové iniciativy EU přispějí k tomu, aby starší Evropané mohli zůstat déle aktivní a nezávislí, a Evropě přinesou trojí užitek: vyšší kvalitu života a sociální začlenění seniorů, nové obchodní příležitosti pro evropský průmysl a efektivnější a více individuálně zaměřené zdravotní a sociální služby.

Zdroj informace: *elektronický týdeník Zastoupení EK v ČR - Týden v Evropě (11. - 17. června 2007)*. (vlč)

Hlavním úkolem vládních odborníků je příprava na stárnutí obyvatelstva EU

V Bruselu poprvé zasedala skupina na vysoké úrovni složená z vládních odborníků o demografických otázkách. Skupina zřízená na žádost členských států

v návaznosti na zelenou knihu o demografii z roku 2005 bude Komisi pomáhat s přípravou politik, které budou řešit otázky stárnutí obyvatelstva a klesajícího počtu pracovních sil.

Zdroj informace: elektronický týdeník Zastoupení EK v ČR - Týden v Evropě (11. - 17. června 2007). (vlč)

Z domova

Analýza sociálních služeb v Pardubickém kraji

Téměř dvě třetiny uživatelů příspěvku na péči nepoužívá tuto dávku na nákup sociálních služeb. To je jeden z výsledků rozsáhlé analýzy, kterou provedlo během dubna a května v Pardubickém kraji Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Ministerstvo práce a sociálních věcí provedlo v Pardubickém kraji v průběhu měsíců dubna a května 2007 rozsáhlou analýzu, jejímž cílem bylo zjistit, jakým způsobem je využívána nová sociální dávka – příspěvek na péči. Tu zavedl Zákon o sociálních službách od 1. ledna 2007. Analýza byla provedena formou dotazníkového šetření mezi poskytovateli služeb. Návratnost dotazníků byla velmi vysoká (přes 90 %, celkem 92 služeb). Souhrnné výsledky byly porovnány s údaji o vyplaceném příspěvku na péči z pověřených úřadů s rozšířenou působností.

„Analýza poslouží jako podklad pro novelizaci zákona, její výsledky lze vztáhnout ke kterémukoliv kraji,“ řekl Miloslav Macela, krajský radní odpovědný za oblast sociální péče. „Zjištění analýzy jsou velmi závažná. Zřejmě nejdůležitější zprávou jsou čísla o způsobu využívání příspěvku – téměř dvě třetiny uživatelů této dávky nepoužívá příspěvek na nákup sociálních služeb. Je mezi nimi jistě mnoho osob, které mají zajištěnou péči díky rodinným příslušníkům, mám však vážné obavy, že velká část příspěvku končí mimo systém. Analýza ukázala, že je nutné zahájit debatu o jiné než hotovostní formě výplaty této dávky.“

Pardubický kraj mohl údaje z analýzy konfrontovat s čerstvými zkušenostmi z „terénu“, které byly sdělovány při osobních pohovorech s poskytovateli služeb v rámci krajského dotačního řízení.

„Nejhůře dopadl nový systém na terénní služby, zejména pečovatelskou službu nebo osobní asistence. Kdyby kraj předem nevytvořil finanční rezervu, některé služby by zcela zanikly,“ komentoval situaci v sociálních službách Macela. Výsledky analýzy budou oficiálně prezentovány na „kulatém stole“ o sociálních službách, který se uskuteční 22. června 2007 ve Vysokém Mýtě.

Zajímavé údaje z analýzy sociálních služeb:

- v Pardubickém kraji je 8 712 příjemců příspěvku na péči, nejčastěji je přiznáván stupeň I (40 % příjemců)
- státní dotace na všechny sociální služby v Pardubickém kraji činila v roce 2006 cca 420 mil. Kč, v roce 2007 373 mil. Kč
- podle odhadu bude v roce 2007 v Pardubickém kraji na příspěvku na péči vyplaceno 2007 více než půl miliardy Kč (za 1. čtvrtletí vyplaceno 110 mil. Kč, šlo z větší části o osoby, které již dříve pobíraly zvýšení důchodu pro bezmocnost)
- cca 2/3 příjemců zůstávají doma a nevyužívají žádnou sociální službu, tj., že za tyto prostředky je buď nakupována péče od „neformálních pečovatелů“ (rodina, osoby blízké, sousedka atd.), nebo jsou pouze „zvýšeným příjmem“ osoby, který neslouží k zajištění péče
- služby sociální péče jsou poskytovány ve značném rozsahu i osobám, kterým zatím nebyl přiznán příspěvek na péči, např. u pečovatelských služeb je to 73 % (celkem poskytují služby cca 4 000 klientů)
- mnoho osob bez příspěvku na péči je i v rezidenčních zařízeních (např. v domovech pro seniory 35%)
- nestátní neziskové organizace jsou v průměru z 26% financovány dotací MPSV, 23% tvoří úhrady uživatelů, 34% dotace kraje, 7% dotace z rozpočtu obcí.

Kateřina Nohavová

tisková mluvčí Pardubického kraje

tel: 466 026 185, 606 652 564

e-mail: katerina.nohavova@pardubickykraj.cz

Zdroj informace: www.helpnet.cz. (vlč)